

IRODALOM—KÜLFÖLDI TANÍTÁSI MOZGALMAK — LAPSZEMLE — HIREK

IRODALOM.

Széchenyi intelmei, bevezetéssel, jegyzetekkel ellátta *Váradi József*. Széchenyi zsebkönyvtár 2.—3. szám; a „Studium“ kiadása, Budapest. 1942. 72 oldal.

Parainezis-irodalmunk nem tartozik az ifjúság kedvelt műfajai közé. Inkább „fejmosást“ lát benne okos, atyai tanácsok, figyelmeztetések helyett. Ezért tartja az „öregék lírájának.“ A sors iróniája azután, hogy életük dele után ők is ehhez a „műfajhoz“ térnek meg.

Mégis nagy nyeresége parainezis-irodalmunknak az a becses mű, amely Széchenyi intelmeit adja közre fiához, Bélához intézve. Hazai irodalmunk amúgy is elég vérszegény e téren. Hiszen Szent István intelmei, Kölcsey „Parainezis“-e, Deák gyámleányához, Vörösmarty Ilonához intézett névnapi köszöntője, Petőfi testvéröccséhez, Aranynek fiához irt buzdításai, Benedek Elek Jankó fiához intézett levelei után a legutóbb felfedezett „Széchenyi Intelmek“ jelentik az egész anyagot, amit e téren felmutathatunk.

Valamennyi közül Széchenyi Intelmei a legterjedelmesebbek s bátran mondhatjuk, Váradi kitűnő fordítása és jegyzetei talán mégis a legközelebb hozzák fiatalságunkhoz ezeket a bölcs atyai tanácsokat, amit elsősorban **nagy-szerű stílusának** köszönhet.

A legnagyobb magyar Intelmeit 1857-ben kezdte írni, a döblingi esztendőkből, amikor érezte, hogy őt is hamarosan „behívják a földi pályafutásról.“ Szavaiban a régi Széchenyi lelke szólal meg: gyakorlat' úton, egy konkrét esethez fűzve a mondandókat, példákat hoz fel ott, ahol kell, intve, feddve, bátorítva és dicsérve igyekszik elsőszületett fia lelkében az erény, a kötelességérzet, az igazi „humanitás“, a munkakedv, a hazaszeretet, a családi és hazafiúi erények magvait elvetni, a meglevő, fejlődő csírákat öntözni, s gondos kézzel vigyázni az itt-ott mutatkozó buriánt, mely a fiatal kebel kertjében, az ifjúság kövér, még kapálatlan humuszában fejt a hasznos növények közt fel-felüti.

Megfelelő terv nélkül nem lehet nekiindulni az életnek. Különösen nem ma, amikor az élet ezerszálúvá lett, és sok az útvesztő benne. Ezért örülünk az újra közreadott műnek, s szeretnénk, ha ez intelmeket a könyvtárakba való beszerzés és ajánlásán kívül meg is tárgyalnák az iskolát elhagyó, az életbe induló ifjúsággal.

Széchenyi intelmeit hallva megérezzük, hogy Széchenyiben az atyai gondoskodás is — a rendes szülői kötelességteljesítéson túlmenően — a nemzeti ösztön ősforrásaiból fakadt tökéletesítési vágy megnyilatkozása, amely nemzeti alakban és hazai célok megvalósításával, az emberiség javát szolgálja.

Vicsay Lajos.